

ABBY JOHNSON

s Kristin Detrow

ZIDOVI GOVORE

Bivši radnici pobačajnih klinika pričaju svoje priče

Naslov izvornika:

Abby Johnson and Kristin Detrow, *The Walls are Talking,
Former Abortion Clinic Workers Tell Their Stories*

© 2016 by Ignatius Press, San Francisco
www.ignatius.com

Hrvatski je prijevod ove knjige
nastao na poticaj i u suradnji s
udrugom »Dalmacija za život«.

Nakladnik i copyright za hrvatsko izdanje:

© 2021 by SALESIANA d. o. o.
Omiška 8, Zagreb
salesiana@salesiana.hr
www.salesiana.hr

Za nakladnika: Mihovil Kurkut

Prijevod: Antonia Drnas, Miro Vuković, Zrinka Jelaska

Lektura: Neven Mikšić

Redaktura: Zrinka Jelaska

Naslovnica: Hrvoje Orlović

Prijelom: Salesiana d. o. o.

Tisak: Kerschhoffset, Zagreb

ISBN 978-953-205-221-3

ABBY JOHNSON

s Kristin Detrow

ZID OVI GOVORE

Bivši radnici pobačajnih klinika
pričaju svoje priče

PREDGOVOR
HRVATSKOM IZDANJU

Od laži do milosrđa

Ovo je neobična knjiga o ljudima, njihovim grijesima i obraćenju. Da, govori o najvećim žrtvama pobačaja, o dječici koja su *svojima došla, ali ih njihovi ne primiše* (Iv 1, 11). No znatno više govori o sudionicima u tomu odbijanju Božjega dara, žrtvama laži koju jesu primili. Svih sedamnaest životnih priča rasvjetljuje mnoge okolnosti, razloge i prijelomne trenutke ljudi ujarmljenih u pobačajnu industriju. Iako se svaka od autorica poglavlja izravno obraća nama čitateljima, ne zna se o kojim je mjestima i klinikama riječ, a prava imena likova u pričama zamijenjena su drugima. Sve priče zajedno čine svojevrsno višeglasje koje donosi i vlastitu melodiju (svaka obuhvaća jedan vid rada u pobačajnim klinikama), ali i usklađeno pojačava isto (od zavedenosti lažju do zahvaćenosti milošću Božjom). Neki su dijelovi jako teški, neki mučni ako se imalo suživite s tekstem. No glavna je svrha knjige, dobra

radi, prokazati i velike i suptilne laži u predstavljanju i opravdavanju pobačaja kao pomoći i brige za žene kojima su današnji ljudi izloženi, izravno i neizravno. Tu će svrhu naslutiti svi koji knjigu budu čitali, bez obzira na to smatraju li pobačaj prihvatljivim, prihvatljivim u nekim okolnostima ili posve neprihvatljivim.

Što ćete saznati kada pročitate ovu knjigu? Saznat ćete mnoge potresne i šokantne pojedinosti o tomu kako pobačaj izgleda, posebno pobačaj lijekovima, tzv. medicinski pobačaj, saznat ćete što se događa s pobačenom djecom, kako žive osobe koje djecu pobacuju, zašto rade u tomu poslu, kako su prestali s njime i drugo. K tomu ćete, iako se u knjizi govori o ponašanju zaposlenika cijele pobačajne industrije, saznati kako to da neki ljudi, posebno žene, tako predano i strasno sudjeluju u zagovaranju i obavljanju pobačaja, čak i one koje imaju i vole svoju rođenu djecu.

Sadržaj je ove knjige dijelom sveopći budući da se, na žalost, djecu pobacuje diljem svijeta. No dio je svojstven baš Sjedinjenim Američkim Državama jer u njima postoje klinike Planiranoga roditeljstva. Zašto bi to zanimalo hrvatske čitatelje? Zato što i u Hrvatskoj žene pobacuju djecu, u bolnicama (ne svima jer neki liječnici to ne čine zbog priziva savjesti) i u privatnim klinikama. A druge odlaze pobacivati u inozemstvo. I zato što mnogo toga sa Zapada, počevši od Amerike, desetljećima dolazi k nama. Pa da se unaprijed odrekujemo mržnje koju neki pripadnici *pokreta za*

život osjećaju prema svima koji sudjeluju u pobačaju te pripadnicima *pokreta za izbor*, da odbacimo osvetoljubive misli, a posebno svako nasilje prema njima.

No nadam se da će jedan od najvećih plodova ove knjige biti promjena odnosa prema majkama koje pobačaju, očevima njihove pobačene djece, liječnicima, sestrama i drugomu osoblju. I kod onih koji su od početka svjesni koliko je pobačaj zlo. Knjiga je bitna za sve ljude koji teže dobroti i čovjekoljublju, čak i ako uopće ne vjeruju u Boga, još više za sve vjernike koji vjeruju u jednoga Boga, a najviše za kršćane. Taj će se plod očitovati u dubokoj sućuti prema zabludjelim grješnicima i ljubavi prema njima kao ljudima, kao ljubljenim Božjim stvorenjima, čak i kada odbijaju vidjeti zlo u kojemu sudjeluju. Možda je pobačaj i najveće zlo koje čovjek čini – ta sam je Bog svoju ljubav prema čovjeku usporedio s majčinskom ljubavi prema svojem djetetu: *Može li žena zaboravit svoje dojenče, ne imati sućuti za čedo utrobe svoje? Pa kada bi koja i zaboravila, tebe ja zaboraviti ne ću!* (Iz 49, 15). Rekao je: *kada bi koja i zaboravila*, pogodbeno, *poneka*, isticajno *i zaboravila*. A danas tolike i tolike to zaboravljaju!

Jasno je da se mnogi vjernici rado međusobno družu. Lijepo im je biti s drugim vjernicima, posebno onima koji su iz vjerničkih obitelji, čiji su roditelji, djedovi i bake i njihovi predci vjernici. To je razumljivo – osjećaju se shvaćeno, sigurno, zaštićeno. Osjećaju se da su

među dobrim ljudima, svojim. Među vjernicima je mnogo obraćenih, koji nisu od malena odgajani u živoj vjeri i cijeloga života na pravomu putu. Neki su od njih prije prilično čestito živjeli, ali drugi nisu, štoviše – bili su javni grješnici, za čije se zločine i smrtne grijehе znalo. Ova knjiga govori o skupini takvih vjernika, o obraćenicima koji su izišli iz pobačajne industrije: smrtonosne za tijelo nevine nerođene ili čak rođene dječice koja su potom ubijena, ali smrtonosne i za duše onih koji su tražili da im se ubiju djeca u utrobi, onih koji su to činili i onih koji su u tomu bilo na koji način sudjelovali.

Kakvi smo ljudi i vjernici najbolje se vidi u odnosu prema velikim grješnicima, od kojih mnogi i ne znaju da su takvi, nego misle da su ispravni jer ne znaju za Boga (čak i kada tvrde da znaju). Jer svi oni mogu jednom postati obraćenici, kao autorice poglavlja u ovoj knjizi. Sjetimo se da je i židovski junak David dao ubiti Bat Šebina muža, usput žrtvujući i najhrabrije ratnike, a on je autor mnogih psalama koje židovski i kršćanski vjernici mole. Sjetimo se da je i sveti Pavao, čije poslanice kršćani čitaju već dva tisućljeća kao nadahnute, svete tekstove, jednom bio zabludjeli Savao koji je *sveudilj zadahnut prijetnjom i pokoljem prema učenicima Gospodnjim* (Dj 9, 1) pustošio Crkvu odvlačeći muževe i žene u tamnicu.

Tražeci pomoć Duha Svetoga pitajmo se što bi Isus učinio s onima koji sudjeluju u pobačaju ili ga zagova-

raju. Ono isto što je činio drugim javnim grješnicima. Ženi uhvaćenoj u preljubu Isus je najprije iskazao ljubav mudro ju obranivši među vjernicima koji su ju željeli ubiti kamenovanjem (Iv 8, 3-11). Javnoj grješnici u gradu dopustio je da mu suzama pere noge, kosom ih briše, cjeliva i maže pomašću, a onda ju još opravdao najprije pričom, potom usporedbom s domaćinom te joj javno oprostio grijeh (Lk 7, 36-50). Opsjednutomu muškarcu koji je živio u grobnici te danju i noću vikao udarajući se kamenjem, toliko bučeći i uznemirujući sumještane da su ga vezivali lancima i okovima koje bi on raskinuo, smilovao se, oslobodio ga te k tomu poslao kući da svojim javi što mu je Gospodin učinio, a on je to počeo razglašavati i po Dekapolu tako da su se svi divili (Mk 5, 1-20). Svi su oni nakon susreta s Isusom mogli živjeti dalje, slobodno i radosno. To je još jedna od poruka ove knjige. Moguće je živjeti radosno usprkos vlastitoj prošlosti.

Ako nam je teško, poput oca izgubljenoga i nađenoga sina, prihvatiti one koji smatraju da pomažu ženama omogućujući im ili čak predlažući pobačaj, ako osjećamo osudu i osvetoljubivost poput starijega sina, sjetimo se da je otac patio dok mu je sin bio izgubljen, patio je više od samoga grješnoga sina. I zato mrzimo grijeh, ali ljubimo grješnike da Bog može svoje milosrđe i svoju ljubav i po nama dijeliti. Jer obraćenicima je živjeti među nama i s nama dok ne dođu u Božji zagrljaj.

Abby Johnson navodi namjeru svojih autorica da iznesu svoje priče kako bi učinile nešto dobro, poboljšale živote drugih da bi *poruga* njihova života, tj. ružna prošlost, postala *poruka* njihova života – sadašnjost u kojoj se usude svjedočiti i boriti za život nerođene djece, ali i obraćenje svih koji su zatirali život nerođenih, bilo kako. Oni koji su i sami učinili, uzrokovali ili poticali pobačaj mogu se ugledati u te žene i zauzimati za život očekujući da će im i ljudi oprostiti kada je to učinio Bog. Oni koji su bili pošteđeni takvoga grijeha mogu se iz zahvalnosti još više truditi da im pruže dobrodošlicu kada se obrate, moleći i za njih i za sve druge koji još trebaju milosrđe.

prof. dr. sc. ZRINKA JELASKA

*O*va je knjiga posvećena muškarcima i ženama koji su mi dopustili da budem dijelom njihova izlaska iz pobačajne industrije. Svakoga me dana nadahnjuje vaša hrabrost. Vi ste pojam odvažnosti, ali možda nikada ne ćete posve shvatiti koliko sam počašćena time što sam djelićem vašega života.

PREDGOVOR

Tekst ove knjige ne će vam biti lako čitati. Međutim, tako mora biti budući da donosi iskustvo bivših zaposlenica pobačajnih klinika koje su za ovu knjigu pristale govoriti o sebi, ali i dio mojega osobnoga iskustva. Kako bih zaštitila i njih i sebe, sve sam priče napisala u prvomu licu tako da vi kao čitatelji ne ćete moći prepoznati ni jednu od pripovjedačica. Kada budete čitali ove užasne pripovijesti, molim vas da se pomolite za stvarne osobe koje su ih proživjele. Ove hrabre žene koje su napustile svoje poslove u pobačajnoj industriji nisu iznijele svoje priče radi slave ili kako bi ju ozloglasile, nego radi želje da učine nešto dobro. Žele da njihove priče poboljšaju živote drugih ljudi. Žele da njihova ružna prošlost, *poruga* njihova života, postane *poruka* njihova života.

ABBY JOHNSON

Kada bi zidovi mogli govoriti

»Na jedno pitanje samo žena može odgovoriti«, tvrdi slogan filma *Kada bi zidovi mogli govoriti* (eng. *If These Walls Could Talk*) koji je emitirala televizijska mreža HBO. Plakat filma diči se trima sjajnim glumicama zajedno sa žuđenom ocjenom poznatih filmskih kritičara Siskela i Elberta *dva palca gore*.

Jasno je da filmoljupci to i očekuju od filma u kojemu glume Demi Moore, Sissy Spacek i Cher. Godine 1996. film je ugodno iznenadio HBO kada je postao njihov najcjenjeniji televizijski film u povijesti. Kao film koji je bio znatno više od zabave, *Kada bi zidovi mogli govoriti* izazvao je pripadnike generacije X da razmatraju izrazito prijepornu temu pobačaja.

Kada bi zidovi mogli govoriti ponosno se naziva snažnim, intimnim prikazom kako su se vremena i slobode promijenile. Zaprepastit će vas. Iznenadit će vas. I kakav god stav imali prema pobačaju, prisilit će vas da ponovo o njemu razmislite.

Iako se kritičari i poklonici potpuno slažu da je film snažan i doista daje intimni prikaz, ovo je brižno oblikovano djelo zapravo vrlo suptilna propaganda.

Služeći se slikama smještenima na pozadini iste kuće u razmaku od dvadeset i dvije godine, *Kada bi zidovi mogli govoriti* prikazuje tri žene suočene s neželjenom trudnoćom i kako je pristup pobačaju bio ograničen ili otežan pravnim zaprjekama i društvenim stavovima u svakomu desetljeću.

Claire (Demi Moore) duboko je ožalošćena mlada udovica iz čikaškoga predgrađa u 1952. Opije se sa svojim šogorom i zatrudni nakon odnosa s njim. Grozničavo želeći izbjeći poniženje i još veću tugu obitelji svojega preminuloga supruga, očajna Claire traži nezakonit pobačaj. Na tomu se putu susreće s hladnokrvnim osudama i bojažljivom sućuti. Postupak u konačnici obavi sumnjivi putujući abortist na njezinu kuhinjskomu stolu. Taj nezakoniti pobačaj uzrokuje prekomjerno krvarenje i ona na kraju umire.

Drugi dio filma prikazuje Barbaru (Sissy Spacek), premorenu policajčevu suprugu koja je majka četvero djece. Njezine su nade i snovi već godinama odloženi u stranu i ona je gotovo rob svojega muža i djece. Kada konačno odvoji vrijeme da se bavi sobom, Barbara se vraća na fakultet. Čini se da je na dobru putu ispunjenja svojih želja kada joj slučajna trudnoća poremeti sve planove. Iako ju i prijateljica koja je sama pobacila i kći koja se u životu ostvarila nagovaraju da

se okoristi nedavno ozakonjenom mogućnošću pobačaja, ona ipak nije dovoljno jaka za takvu odluku. Ostajući žrtvom svoje obitelji, potištena Barbara nastavlja s trudnoćom.

Radnja se pomiče u 1996. godinu. U kući sada obitava Christine (Anne Heche), uspješna studentica koja ostane trudna sa svojim oženjenim profesorom. Njezina odluka da pobaci nije donesena olako. Za prvoga posjeta klinici odbacuje tu mogućnost. Usprkos preklinjanju svoje najbolje prijateljice koja ljubi Isusa i pripadnikâ pokreta za život koji kao trutovi obilaze oko klinike, Christine se vraća odlučna da pobaci. Zahvat bude uspješan sve dok terorist iz pokreta za život ne nagrne kroz vrata i smrtno rani junakinju – liječnicu koja vrši pobačaje (Cher).

Suptilne poruke koje ovaj film odašilje genijalne su i zavodljivo uspješne. Mladi gledatelji koji još nisu naučeni posve kritički razmišljati ili provoditi dovoljno vremena razmatrajući složenu temu pobačaja jedva imaju mogućnost oduprijeti se izrazito simpatičnim likovima prikazanima u filmu *Kada bi zidovi mogli govoriti*.

Neželjene su trudnoće prikazane kao nešto neizdrživo pa je jedini suvisli odgovor pobačaj. Stoga se gledatelji nesvjesno nadaju da će neki odvažni liječnik obaviti nezakoniti postupak spašavajući Claire od rizičnih pokušaja da sama pobaci dijete; ili će pak nesvjesno u sebi poticati Barbaru da konačno odabere

svoje želje i potrebe te prekine trudnoću; zgražati se nad bezobzirnim luđacima iz pokreta za život koji samo osuđuju i biti užasnuti kada jedan od tih luđaka nasilno oduzme život liječnici koja se žrtvuje za druge izvodeći pobačaje.

Aldous Huxley jednom je rekao: »Namjera je propagande da pripadnici jedne skupine zaborave da su i pripadnici druge skupine ljudi.«

Kada bi zidovi mogli govoriti nesumnjivo uspijeva u zanemarivanju činjenice da u svakoj ženi progonjenoj neželjenom trudnoćom leži još jedan život koji je na kocki – život nevina čovjeka lako je omalovažiti i označiti isključivo kao teret, nedoumicu, nevolju iz koje se bespomoćne žene mogu izvući samo pomoću sigurnoga i zakonitoga pobačaja.

Pobačajna klinika koju sam vodila u teksaškomu gradu Bryanu imala je prostoriju gdje su žene sjedile i čekale na svoje zahvate. Tu su prostoriju jedna vrata povezivala s prostorijama za druženje osoblja. Osoblju je bilo naređeno da ta vrata moraju u svakomu trenutku biti zaključana.

Mene je gnjavilo to što bih se svaki put kada bih htjela tuda proći morala zaustaviti i prebirati po snopu ključeva da otvorim ta vrata. Ipak nije me smetala sama ta gnjavaža. Smetalo mi je to što su žene u toj prostoriji bile zaključane – činilo se kao da su zatočene. Kada sam se konačno s tim problemom obratila svojoj nadređenoj, zahtijevala je da pogledam film *Kada bi*

zidovi mogli govoriti. Budući da sam bila mlada i lakovjerna, posvema sam nasjela na filmsku laž i bila uvučena u njezinu vrhunsku promidžbu. Samo sam jednom pogledala taj film i postala potpuno uvjereni da su zaključana vrata samo malena neugodnost koju moramo pretrpjeti kako bismo našim pacijenticama i osoblju klinike omogućili sigurnost.

Razotkrivanje pogrešne logike i iskrivljenosti triju scenarija predstavljenih u filmu *Kada bi zidovi mogli govoriti* ispunilo bi stranice debele knjige. Iako je iznimno važno ispraviti laži istinom, to nije svrha ovoga projekta. Randy Alcorn napravio je sjajan posao odgovarajući na teška pitanja u svojoj knjizi *Odgovori pokreta za život na pitanja pokreta za izbor*.¹

Biblija nas uči da je naše svjedočanstvo snažan alat kako bismo pobijedili zlo. Knjiga Otkrivenja 12, 11 govori: »*Ali oni ga pobijediše krvlju Jaganjčevom i riječju svojega svjedočanstva.*« Moje je cjeloživotno poslanje dijeljenje vlastitoga iskustva majke koja je pobacila svoje dijete i bivše ravnateljice klinike Planiranoga roditeljstva (eng. *Planned Parenthood*).

Dan 26. rujna 2009. godine bio mi je samo još jedan običan radni dan u klinici sve dok me nisu zamolili da pomognem u ultrazvučno navođenomu pobačaju. Bila sam uzbuđena zbog te prilike. Naime, ja sam 2008. u

¹ Randy Alcorn, *ProLife Answers to ProChoice Questions*, expanded and updated, rev. ed. (Sisters, Ore.: Multnomah Publishers, 2000.).

Planiranomu roditeljstvu proglašena zaposlenicom godine. Namjera mi je bila postati glavna izvršna direktorica Planiranoga roditeljstva i bila sam nadomak postizanju toga cilja. Kako nikada nisam vidjela ultrazvučno navođen pobačaj, bila sam sretna zbog još jedne prilike da steknem novo znanje i razumijevanje toga posla.

Umjesto obuke koja je trebala unaprijediti moju karijeru u Planiranomu roditeljstvu, ono čemu sam svjedočila na zaslonu ultrazvučnoga aparata u trenu mi je otvorilo oči za sav užas pobačaja. Nisam više mogla potiskivati istinu o svojoj karijeri niti opravdavati vlastite pobačaje. Dok sam stajala i gledala u zaslon, nerođeno dijete staro trinaest tjedana borilo se i izgubilo bitku za život u utrobi vlastite majke, naposljetku nestajući u kanili, šupljom plastičnoj cijevi savitljivim crijevom spojenoj za aspirator.

Sve do danas svakodnevno se borim s krivnjom, sramom i žaljenjem. Iz dubine svojega bića želim dijeliti svoju priču jer hoću poučiti ljude o tomu što je pobačaj. Želim da znaju istinu o tomu što pobačaj čini muškarcima, ženama i djeci. To je sama srž ove knjige.

Godine 1996. film *Kada bi zidovi mogli govoriti* uvjerio je čitav naraštaj da je pobačaj nužan i da su oni koji mu se protive ili neupućeni čudaci, ili nasilni religiozni fanatici. *Zidovi govore* splet je nekih mojih priča i priča drugih osoba čiji su životi zauvijek promijenjeni pobačajem.

Iako će ovu knjigu biti teško čitati, a povremeno će se pročitano teško moći shvatiti, zidovi klinike progovorit će pomoću ovih svjedočanstava i zasjati ljepotom kada svjetlo istine i oprosta osvijetli njihovu tamu.

Gorljivo se molim da ove žene otvorenošću i dijeljenjem vlastitih iskustava pronađu ozdravljenje i snagu novoga života, da njihove priče ogole pobačaj na ono što on doista jest. Molim se da nerođena djeca budu spašena, da se žene odvrte od poduzimanja tako beznadna izbora, a da muškarci podupiru i ohrabruju svoje partnerice da izaberu život. Ako nikad niste bili suočeni s neželjenom trudnoćom ili radili u pobačajnoj industriji, molim vas da ove stranice čitate s velikom milosti i sućuti.

Kao što je Isus rekao u Evanđelju po Ivanu 8, 7: *»Tko je od vas bez grijeha, neka prvi na nju baci kamen«.*

Sadržaj

PREGOVOR HRVATSKOM IZDANJU:	
<i>Od laži do milosrđa</i> [Zrinka Jelaska]	5
PREGOVOR [Abby Johnson]	15
ABBYN UVOD: <i>Kada bi zidovi mogli govoriti</i>	17
1. Tri stotine četrdeset i sedam dolara	25
2. Pobačaj lijekovima	31
3. Otkinuta stopala i spaljena savjest	43
4. Tatina djevojčica	53
5. Posebno mjesto u paklu	63
6. Učinkovitija ubojstva	75
7. Česti letači	95
8. Djevojka iz sestrinstva	105
9. Smeđa vrećica	117
10. Dašak sive	125
11. Dovoljan je bilo koji razlog	135
12. Traže se fetusi, živi ili mrtvi	143
13. Običan svakodnevni posao	153
14. Povlastice	161
15. Jedan prema sedamsto dvadeset i devet tisuća	169
16. Plišani medvjedić	179
17. Žudite za tim	187
ABBYNE ZAVRŠNE RIJEČI	199

Sva prava pridržana. Nijedan se dio ove knjige ne smije umnožavati, fotokopirati, reproducirati ni prenositi u bilo kakvu obliku (elektronički, mehanički i sl.) bez prethodne pisane suglasnosti nakladnika.

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001116113.

ISBN 978-953-205-221-3

Tiskano u Hrvatskoj, listopad 2021.

1 2 3 4 5 • 25 24 23 22 21